

MEMO

Geheimhouding opgeheven door de raad
in de raadsvergadering van 15 juni 2026

STRIKT VERTROUWELIJK - CORRESPONDENTIE
ADVOCAAT/CLIËNT

AAN de burgemeester van de gemeente Lelystad
t.a.v. de weledelgestrenge vrouwe A.E.H. Balthus

VAN

TELEFOON +31 88 253 5223

MOBIEL

E-MAIL

POSTADRES Postbus 59280
1040 KG Amsterdam

WEBSITE www.akd.nl

DATUM 22 mei 2026

ONDERWERP **Openbaarbaarheidsvraagstuk
Integriteitsonderzoeken; scenario's**

In aanvulling op ons op 18 mei jl. uitgebrachte advies inzake de openbaarheid van de integriteitsrapporten, brengen wij met uw input in onderhavig memorandum de kern van dat advies terug tot een hanteerbaar besluitkader.

1. JURIDISCH KADER EN KERNVRAGEN

1.1. Kan openbaarmaking plaatsvinden?

De vraag of openbaarmaking juridisch is toegestaan, dient bevestigend te worden beantwoord. Volledig integrale geheimhouding is op grond van artikel 87 jo. 89 Gemeentewet (GemW) in samenhang met artikel 5.1 van de Wet open overheid (Woo) juridisch zelfs kwetsbaar, nu de rapporten betrekking hebben op het functioneren van wethouders en daarmee op het gemeentebestuur als geheel. Wel geldt bij voorbaat een uitzondering van persoonsgegevens en niet-noodzakelijke reputatiegevoelige details.

1.2. Moet openbaar worden gemaakt?

De vraag of openbaarmaking verplicht is, kan – in aansluiting op wat hiervoor is gezegd - in de verhouding tot de inwoners van de gemeente en bijvoorbeeld media nauwelijks ontkennend worden beantwoord. Een absolute wettelijke publicatieplicht bestaat niet, maar de democratische

In Nederland wordt de praktijk uitgevoerd door AKD N.V., statutair gevestigd in Rotterdam (ingeschreven in het handelsregister onder nummer 24366820). Alle diensten en (andere) werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met AKD N.V. Op de overeenkomst zijn, onder uitsluiting van enige andere algemene voorwaarden, de algemene voorwaarden van AKD N.V. van toepassing die zijn gedeponeerd ter griffie van de rechtbank te Rotterdam onder nummer 30/2025 en waarin onder meer een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen. Iedere aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval onder de beroepsaansprakelijkheidsverzekering wordt uitbetaald met inbegrip van het bedrag van het eigen risico. Op verzoek worden de algemene voorwaarden kosteloos toegezonden. Zij kunnen ook worden geraadpleegd op <https://www.akd.eu/>.

controlefunctie van de raad en de bestuurlijke transparantienorm brengen mee dat geheimhouding enkel verdedigbaar is indien een concrete uitzonderingsgrond als bedoeld in artikel 5.1, eerste of tweede lid, Woo daartoe noopt. Het enkel politiek gevoelig zijn van het dossier rechtvaardigt geheimhouding in elk geval niet.

1.3. Procedurele zorgvuldigheid: beperkte lak-exercitie en korte zienswijzeprocedure

Indien gekozen wordt voor openbaarmaking, dient voorafgaand aan publicatie een – beperkte – lakexercitie te worden uitgevoerd en dient het besluit tot openbaarmaking te zijn voorzien van een draagkrachtige motivering. De betrokken oud-wethouders hoeven niet formeel om instemming te worden gevraagd, maar het is zorgvuldig – en (daarmee) juridisch belangrijk – hen vooraf te informeren en een korte zienswijzeperiode te bieden. Dit geeft grondslag voor hoor en wederhoor en beperkt het aansprakelijkheidsrisico van de gemeente, mede in het licht van de uitspraak inzake de gemeente Bronckhorst (Rb. Gelderland 19 december 2018, ECLI:NL:RBGEL:2018:5527).

2. BESLUITSCENARIO'S

Het college heeft in de onderhavige situatie drie te onderscheiden routes. Deze worden hieronder beschreven, elk met de relevante juridische implicaties.

2.1. Scenario A — Geen openbaar debat en geheimhouding blijft gehandhaafd, in afwachting Woo-verzoek

In dit scenario blijft de geheimhouding op de korte termijn onverkort van kracht en vindt geen openbaar debat plaats. Zodra een Woo-verzoek is ingediend, is het gemeentebestuur gehouden een besluit daarover te nemen. Gelet op de maatschappelijke aandacht voor dit dossier ligt het in de rede dat feitelijk (al snel) een dergelijk verzoek zal worden ingediend.

En op grond van artikel 87 GemW jo. artikel 5.1 Woo moet geheimhouding worden herleid tot een concreet beschermd belang. Volledige geheimhouding is enkel houdbaar indien de raad een uitzonderlijk sterke, passage-gewijze motivering kan geven. Dat lijkt moeilijk realiseerbaar. Scenario A lijkt er aldus juridisch toe te moeten leiden dat uiteindelijk – na beperkte lakking en een zienswijzeprocedure – de rapporten openbaar worden.

2.2. Scenario B — Geen openbaar debat, maar geheimhouding wordt opgeheven

In dit scenario wordt de geheimhouding opgeheven zonder dat een openbaar debat plaatsvindt. Opheffing geschiedt door de raad op grond van artikel 89, vierde lid, GemW. De geheimhouding wordt dan van de rapporten gehaald. In geval van een Woo-verzoek worden ze — na een beperkte lakexercitie en zienswijzeprocedure – openbaar, zonder dat daar een behandeling in een openbare vergadering mee is gemoeid.

2.3. Scenario C — Openbaar debat en geheimhouding wordt logischerwijs opgeheven

Indien de raad kiest voor een openbaar debat, dienen de rapporten als openbare raadsstukken te worden behandeld en moet de geheimhouding worden opgeheven. Gerichte lakking en tijdige kennisgeving - met zienswijzetermijn - aan de betrokken oud-wethouders zijn ook in dit scenario onmisbaar.

Voor verdere juridische advisering houden wij ons beschikbaar.

